

Aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat en de minister van Justitie en Veiligheid:

Nationaal: adviseren en reguleren

1. Overweeg het uitbreiden van de mogelijkheden voor de Nederlandse staat om naast het informeren van luchtvaartmaatschappijen, ook te kunnen adviseren en als ultimatum remedium een vliegverbod voor Nederlandse operators in buitenlands luchtruim te kunnen opleggen.

Aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat:

Internationaal: vernieuwing van de risicobeoordelingsmethoden

2. Stimuleer dat voor vliegroutes met burgerluchtvaartuigen over of nabij conflictgebieden risicobeoordelingsmethoden op basis van het voorzorgsbeginsel worden ontwikkeld en toegepast. Neem hiertoe het initiatief om in internationaal verband de risicobeoordelingsmethoden zoals beschreven in ICAO Doc 10084 verder te ontwikkelen. Betrek luchtvaartmaatschappijen hierbij en werk uit hoe mogelijke catastrofale scenario's bij een escalerend conflict geïdentificeerd kunnen worden en hoe onzekerheden meegenomen dienen te worden in de analyse en de besluitvorming.

Internationaal: criteria voor het sluiten van het luchtruim

3. Neem het initiatief om in internationaal verband een concreet voorstel te ontwikkelen voor de aanscherping van de verantwoordelijkheid van staten met betrekking tot luchtruimbeheer, zodat duidelijk is in welke gevallen het luchtruim zou moeten worden gesloten. Dring er op aan dat dit voorstel opgenomen wordt in het Verdrag van Chicago en de onderliggende Standaarden en Aanbevolen werkwijzen.

Aan het Europees Agentschap voor de luchtvaartveiligheid (EASA):

Europees: effectiviteit van Europese ondersteuning

4. Ontwikkel het Europese platform voor informatiedeling en samenwerking inzake conflictgebieden verder door de beschikbare informatie uit te breiden zonder snelheid te verliezen, en door analyse en aanbevelingen aan lidstaten, luchtvaartmaatschappijen en andere belanghebbenden toe te voegen.

Aan de Commissaris voor Binnenlandse Zaken en de Commissaris voor Vervoer van de Europese Commissie:

Europees: effectiviteit van Europese ondersteuning

5. Verbeter de efficiëntie en effectiviteit van het EU *Integrated Aviation Security Risk Assessment*-proces, zodat Europese informatieberichten (*Conflict Zone Information Bulletins*) over conflictgebieden sneller gepubliceerd worden en informatie en aanbevelingen bevatten die zijn afgestemd op de operationele behoeften van luchtvaartmaatschappijen.

ir. J.R.V.A. Dijsselbloem
Voorzitter van de Onderzoeksraad

mr. C.A.J.F. Verheij
Secretaris-directeur